

РЕШЕНИЕ

№ 21165

гр. София, 24.10.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 51 състав,
в публично заседание на 08.10.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Анета Юргакиева

при участието на секретаря Светла Гечева, като разгледа дело номер **7052** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 64, ал. 4 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/, във връзка с чл. 145-178 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалба на М. В. П., изтърпяващ наказание „лишаване от свобода“ в Затвора – [населено място], срещу Заповед № 42 от 26.06.2024г. на началника на затвора, с която е отказано преместването на жалбоподателя в затворническо общежитие от открит тип.

Жалбоподателят претендира отмяна на обжалвания административен акт и моли да бъде преместен в затворническо общежитие от открит тип. Счита, че заповедта обективира лично отношение на затворническата администрация към него.

Ответникът, чрез упълномощен юрисконсулт, оспорва жалбата като неоснователна и моли обжалваната заповед да бъде потвърдена като правилна и законосъобразна.

Съдът, като обсъди доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Жалбоподателят М. В. П. изтърпява наказание лишаване от свобода, определено на основание чл. 68 и чл. 25 НК в размер на 2 години, като е постъпил в затвора [населено място] на 03.04.202 г. Същият преди това е изтърпял друго наказание, определено по НОХД № 1434/23 г. по описа на СГС, в размер на 2 години и 6 месеца лишаване от свобода, като е приспаднал предварителен арест в размер на 2 години 5 месеца и 27 дни. Първоначално определеният режим на изтърпяване е определен на „строг“, а със Заповед № 25/25.03.2024 г. е определен „общ“ режим.

Във връзка с негова молба с правно основание чл. 64, ал. 1 ЗИНЗС е изготвено Становище от гл. инспектор Р. Д. – ЗН „РНОД“ (л.9), становище от гл. инспектор Д. Г. – НС СДВР (л.10) и доклад от ИСДВР А. Ч. (л.11). В становищата и доклада е застъпена позиция, че по отношение на лишения от свобода са налице дефицити в следните зони: настоящо правонарушение, отношение към правонарушението, управление на финанси и доходи, начин на живот и обкръжение и умения за мислене. Не е констатирана обективна позитивна промяна в поведението му, считано от издаването на Заповед № 31/20.05.2024 г., с която вече му е било отказано прекатегоризиране и промяна на режима/типа пенитенциарно заведение. В изготвените становища и доклада се поддържа, че не са налице предпоставките за прилагане на чл. 64, ал. 1 ЗИНЗС и е необходимо корекционно - възпитателното въздействие да продължи съобразно изготвения план на присъдата в условията на закрит тип пенитенциарно заведение за постигане в максимална степен целите на наказанието.

На 26.06.2024г. и.ф. началникът на затвора - гл. инспектор Р. Д., оправомощен със Заповед № Л-193/13.06.2024 г., издал процесната Заповед № 42/26.06.2024 г. (л. 6), с която възприемайки дадените становища, на основание чл. 64, ал. 2, вр. ал. 1 ЗИНЗС, вр. чл. 43, ал. 4 ЗИНЗС, е отказал да премести лишения от свобода в затворническо общежитие от открит тип.

Заповедта е връчена на 27.06.2024 г. лично.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е подадена в срок, срещу подлежащ на обжалване акт, от лице, за което той е неблагоприятен, поради което е допустима.

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, а именно дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административнопроизводствените правила и материалноправните разпоредби по издаването му, съобразен ли е акта с целта на закона. Съгласно ал. 2, съдът обявява нищожността на акта, дори да няма искане за това.

Съгласно чл. 64 ЗИНЗС лишения от свобода с добро поведение, които са изтърпели най-малко една четвърт, но не по-малко от 6 месеца от наложеното наказание в затвор или в затворническо общежитие от закрит тип, могат да бъдат премествани по инициатива на началника на затвора или по тяхна молба за доизтърпяване на наказанието в затворнически общежития от открит тип. Когато производството е започнало по молба на лишения от свобода началникът на затвора се произнася с мотивирана заповед след вземане на становището на ръководителя на направлението за социална дейност и възпитателна работа, на заместник-началника по режимно-охранителната дейност и на началника на съответното затворническо общежитие относно поведението на осъдения по време на изтърпяване на наказанието и съобразно изискването на чл. 43, ал. 4. Екземпляр от заповедта се връчва на осъдения срещу подпис и се изпраща на прокурора, осъществяващ надзор върху изпълнението на наказанието.

При извършената служебна проверка относно компетентността на органа, издал процесната заповед, съдът констатира, че същата е издадена от лице, което не притежава персонална компетентност да се произнесе по искането с правно основание чл. 64, ал. 1 ЗИНЗС.

Процесната заповед е издадена при условията на заместване от Р. Д., действащ като и.ф. началник на затвора съобразно Заповед № Л-193/13.06.24 г.

Не е спорно, че Р. Д. е и главен инспектор ЗН „РНОД“ и в това му качество съобразно чл. 64, ал. 2 ЗИНЗС той е изготвил становище по подаденото искане, налично на л.9 от делото като част от административната преписка.

Разпоредбата на чл. 10 АПК установява принципа на самостоятелност и безпристрастност на административния орган. С ал.2 на разпоредбата законодателят е въвел забрана да участва в производството длъжностно лице, което е заинтересовано от изхода му или има с някои от заинтересованите лица отношения, пораждащи основателни съмнения в неговото безпристрастие. Според изр. второ в тези случаи по свой почин или по искане на някой от заинтересованите то може да бъде отведено.

Основанията да се приеме, че е налице пристрастност на длъжностно лице, участващо в производството, са и основания за неговия отвод. Съгласно чл. 33, ал. 1 АПК, когато е налице основание за отвод по чл. 10, ал. 2, длъжностното лице се отстранява от участие в производството по свой почин или по искане на участник в производството. Отводът е институт на процесуалното право, чиято логика е да осигури обективно и безпристрастно произнасяне от решаващия орган, основано единствено на закона.

В конкретния случай едно и също лице е изразило отрицателно становище по подаденото искане за преместване, а впоследствие е издало и крайния административен акт, с който искането е отхвърлено. При този персонален идентитет на лицето, изразило отрицателно становище, и органът, издал заповедта, с която е отказано преместването, последната се явява нищожна. Основанието да се приеме това е, че се нарушава основен принцип, прогласен в чл. 10, ал. 2 АПК. Недопустимо е едно и също лице да изрази експертно становище по искането като задължителна част от административното производство и в същото време то да издаде и крайния административен акт, с който решава въпроса по същество. В случая, макар че от формална гледна точка е налице надлежно оправомощаване за заместване на титуляря, процесната заповед се явява издадена от некомпетентен орган поради наличието на персонална идентичност на лицето, осъществяващо две различни функции в административния процес. В този смисъл в принципен план са Решение № 7451 от 28.05.2012 по адм. д. 2456/2012 на VI отд. на ВАС, както и изложените мотиви в Решение № 7919 от 06.06.2011 г. по адм. д. № 438/2011 г. на VI отд. на ВАС. Посочената практика касае осъществяване на контрол в производството по обжалване по административен ред на индивидуални административни актове, но съдът намира, че в настоящия случай следва да се приложи същия подход, тъй като административният орган следва да действа обективно и безпристрастно, като извърши самостоятелна преценка и анализ на доказателствата, в това число на изготвените в хода на административното производство от подчинените му длъжностни лица становища. Предвид наличието на изготвено от него становище в качеството му на ЗН „РНОД“, главен инспектор Р. Д. е следвало да се самоотведе от разглеждането и решаването на случая като гаранция за обективното и безпристрастно произнасяне по подаденото от М. В. П. искане за преместване.

Следователно, оспорената заповед се явява опорочена до степен нищожност и въпросът относно нейната материална законосъобразност не подлежи на разглеждане.

С оглед изложеното оспорената заповед следва да бъде обявена за нищожна, а делото да се изпрати на началника на затвора за ново произнасяне.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2, предл. първо АПК, Административен съд София – град, III отделение, 51 състав

Р Е Ш И :

ОБЯВЯВА ЗА НИЩОЖНА Заповед № 42 от 26.06.2024 г., издадена от и.ф. началник на Затвора – С..

ИЗПРАЩА преписката на началника на Затвора – С. за ново произнасяне.

Решението е окончателно и на основание чл. 64, ал. 4 ЗИНЗС не подлежи на обжалване.

СЪДИЯ: